

AR SORSER

Eun taol farserez

BREST
Imprimerie Commerciale & Administrative
17, rue d'Algésiras

1939

AR SORSER

Eun taol farserez

C'hoarierien

Yann ar Gosker : ar sorser.

Marianna : e wreg.

Soazig : eur gamaladez da Varianna.

Aotrou bras ar maner

Merc'h an aotrou.

Merour an aotrou.

Daou vevel an aotrou.

Klanvidi : Jan-Pi, Jakou, Fan'ch Lukas, Saik
Totoro.

Paotr e wiz koz.

Ar pezh c'hoari a dremen tamm e ti Yann, tamm
war blasenn ar vourc'h.

TAOLENN GENTA

TI ANNEZ EUR FEURM VIHAN

*(Pa sav ar ouel emañ ar wreg Marianna dirak an
oaled oc'h aoza eur chaodouronad yod).*

*(Yann, he gwaz, a zigouez en ti, en eur vouskana,
eur wialenn gantañ en e zourn).*

YANN. — Setu me kavet eur soursenn gant va
gwialenn *(hag e renk anezi en eur c'horn).*

MARIANNA *(ar vaz-yod etre he daouarn ha droug
mat enni).* — Aesoc'h eo, sur awalc'h, kavout
soursennou ha kana eget labourat. Emañ ar saout
o vlejtal en o c'hraou tamm boued ebet ganto ha te

o c'hoari e-pad ar beure gant ar c'hoz tamm baz se. Ma n'eo ket eur vez !

YANN. — Soñjal a raen : ar merc'hed n'intentint biken netra e talvoudegez eul labour-spered.

MARIANNA (o c'hoapaat). — Klask soursennou ! eul labour-spered.

YANN. — Ne respontin ket d'it — serr da c'henou (hag e stag da c'houtellat).

MARIANNA (he daouarn war he c'hroazell). — Serri va genou... Serri va genou ha me oc'h ober da labour ouspenn va hini... serri va genou c'hoaz ouspenn ha me em zi... 'er gêr n'am befe ket ar gwir da lavarout kreñv ar pezh a soñjan hag e soñjan n'out nemet eun didalvez hag eul lonker. Mat da c'houezigella ha da gonta kaoziou nemetken. Sed' aze er sizun dremenet ar gazeg skoet gant eun taol gwad ha n'edos ket war-dro. Dec'h prest ar vloc'h da hala ha te en ostaleri ; hizio tamm boued ebet gant al loened ha...

YANN. — Echu eo ar chabistr.

MARIANNA (Krog adarre er vaz yod). — Piou ne yafe ket a zroug ennañ ! n'eo ket hep abeg e lavar an dud « Yann ar Gosker... fff ! A... !

YANN. — Awalc'h evel-se, serr da c'henou bremañ, daonet, pe me a serro anezañ d'it ! Dare eo lein ?

MARIANNA. — Ar re ne labouront ket n'o deus ezomm ebet da zebri.

YANN. — A... ta... Piou eo ar mestr amañ ? hast-afo digas yod d'imp.

MARIANNA (hag a oa o tañva ar yod gant eul loa. Pa glev kement-se e stlap al loaiaad-yod ouz genou Yann). — Sell ! sed' aze yod d'it.

YANN (en eur ziframma ar vaz-yod diouz he

daouarn). — A ! daon... en doare se 'maout, pezh divalo ! (hag e sko war e wreg)... me zesko d'it... ober goap... ouzin... me... eun didalvez ... me..., eul lonker... teod milliget m'az out (skei a ra betek ma kouez Marianna war al leur-di en eur ouela)... Gouela a rez ! Emberr e staoti nebeutoc'h... Sed' aze eur bern ardou ganti ! Alo, a-sao hag hast-afo ficha ar yod e-pad ma vin me war dro ar saout (mont a ra kuit).

MARIANNA (hec'h unan). — Gwalleürus eo labourat 'vel ma ran ha beza bazatet c'hoaz... Kredi skei warnoun, an aneval 'zo anezañ !... (en eur sec'ha he daoulagad). Deus 'tao, paotr Yann, tro pe dro, stumm pe stumm e talvez d'in an taol-mañ. Sur ne yelo ket en douar ganin pe me vo daonet... (hag e sav)... O ! deiz milliget va eured !...

(Soazig, eur gamaladez da Varianna a zeu en ti).

MARIANNA. — Sell ! te eo Soazig.

SOAZIG. — Ya o vont d'ar maner edon ha pa dremenet ebiou d'an ti oun deuet d'ober eur gwel d'it ; Penaos e ya an traou ?

MARIANNA (en eur sevel he diousoaz). — O !

SOAZIG. — Daon... Petra c'hoarvez... Ruz eo da zaoulagad.

MARIANNA. — Ar maged a grog.

SOAZIG. — Ya, hag o ficha yod e vez atao ar penn a-us d'an tan ! ne vefe ket laret met eur gwall vicher eo.

MARIANNA. — Ouspenn ma'z eo gwall bounner ar vaz... (hag e ra eun huanadenn)... (goude eur pennad). Skuiz oun, Soazig, skuiz o labourat, skuiz o poania, sul, gouel, bemdez ha dirazoun e-pad va buhezpad netra da c'hortoz nemet labour ha poan ; en digalon ez an a-wechou sell ! pa soñjan.

SOAZIG. — Ya, te lavar, evel se emañ ar vuhez evidomp-ni hag arabat c'hoaz klemm etre ma chom ar yec'hed ganimp. Met, te oar, ar re binvidik o deve o lod a boaniou ivez ke (rz) ! Gwel ar pezh a c'hoarvez er maner.

MARIANNA (o sevel he fenn, souezet). — Petra kleo !

SOAZIG. — Jezus n'ac'h eus ket klevet ?

MARIANNA. — Nann avat, petra 'ta ? Daon, azez.

SOAZIG. (oc'h azeza). — Merc'h ar maner a zo klañvfall.

MARIANNA. — N'eo ket !

SOAZIG. — Evel ma laran d'it... (goude eur pennad). Digwener da noz en eur zebri pesked he doa lonket eun draen hag eo chomet sac'het en he gouzoug. Abaoe emañ war he gwele, poan vras d'ezhi o kaout hec'h alan. Ar vedisined vrasa a zo bet war he zro ; holl, ec'h ansavont na welont netra d'ober rak n'heller ket ober eun operasion. Re zoun emañ an draen hag e toull an alan ouspenn... Setu ez eus roet traou d'ezhi evit terri he foan... trist eo memeuz tra. Hag an tad zo mantret evel just, ne oar ken war be du trei. Galvet eo bet zoken eur sorser brudet er vro, met hemañ en deus hijet e ziouskoaz « re ziwezat ec'h erruan » emezañ. Setu ar pezh am eus me klevet, da vihana, gant unan eus mitizien ar maner a zo bet er beure-mañ ouz va c'haout o c'houlenn hag e c'hellfen mont d'o skoazella ; skuiz maro int. Kompren, emaint war ar bale diou nozvez 'zo o veilha an dimezell ; fenez neuze e kemerran o lec'h.

MARIANNA. — Paour kaez dimezell !

SOAZIG. — Ya mantrus eo, eur plac'h ken a zoare all ha ken seder ouz an dud.

MARIANNA. — Biskoaz kement-all... (hag e chom da

soñjal)... medisined vras, eur sorser brudet... (hag adarre eur pennad goude, d'ezhi hec'h unan en taol mañ ha damsioul) eur sorser... setu tro d'in da... ya ma kredfen (eur pennad e chom en arvar met an droukrañs a-enep he gwaz a drec'h war an druez ouz an dimezell)... ha perak ne rafen ket...

SOAZIG (o sevel hag o tostaat). — Petra emhout o kuzmuzat aze.

MARIANNA. — Netra a-bouez, e oan o soñjal en eun dra, met n'ouzon ket hag...

SOAZIG (eun tamm feuket). — O kleo avat... va faotrez... me oar tevel pa vez ezomm.

MARIANNA (en eur bara warni he daoulagad). — N'eo ket se Soazig — fiziañs am eus ennout... Eur sorser a zo bet galvet, a levez ; ma ! selaou Soazig, Yann amañ a zo sorser ivez.

SOAZIG. — Yann ! Jezus Maria !

MARIANNA. — Souezet out ? re wir eo koulskoude. Me va unan am eus gwelet anezañ oc'h ober burzudou. Sell ! hep mont a-bell, er beure-mañ eo bet o klask eur soursenn dre aze hag he c'havet en deus dioustu. Eur galloud spontus a zo gantañ (eur pennad goude ha goustad evel m'he dije aon o lavarout) ne gredan ket ivez e ve ouspenn d'ezañ parea merc'h ar maner... ma karfe.

SOAZIG. — E kav d'it Marianna.

MARIANNA. — Ya ma... karfe heñ, Soazig.

SOAZIG. — Ha ma lavarfen eur ger d'an Aotrou.

MARIANNA. — Feiz ! gra a gari... met siouaz, sur oun, Yann amañ ne c'houlenno ket ober gant e c'halloud.

SOAZIG. — O ! Perak ta ? ne vern pegen gwaz e vefe e zroug ouz an Aotrou... dirak ar c'hleñved hag ar maro evelkent ne chomo ket didruez.

MARIANNA. — N'en deus droug ebet ouz an Aotrou hag eur gwaz truezus kenañ eo ousspenn. Mel n'ansavo dirak den ez eo sorser.

SOAZIG. — Marteze gant eun tammig arc'hant. An aotrou a zo pinvidik.

MARIANNA (*he daoulagad o luc'hi*). — O n'eo tamm troet war an arc'hant ha goude ma vefe ! zoken dirak miluriou, e nac'hfe start c'hoaz ez eo gouest da barea den pe loen.

SOAZIG. — Eun dra iskis avat... Met perak ?

MARIANNA (*oc'h hija he dioukoaz*). — O ! te oar, me n'anavezañ tra er sorserez met sur awalc'h en deus digareziou pouezus evit tevel... ha tevel a raio... nemet ha graet e vefe d'ezañ anzav.

SOAZIG. — Nemet ha graet e vefe d'ezañ anzaou, a lavarez ! tu a zo d'hen ober neuze ?

MARIANNA. — Marteze e vije bet gwel d'in tevel !... Met Doue zo test, ma komzan fenoz evit ar wech kenta diwar benn kement-se n'em eus e sell netra nemet mad ar paour kaez dimezell a zo bet ker madelezes evit ar paour (*tostaat a ra ouz Soazig gant he baz yod ha damsioul*)... Soazig emañ o vont da ziskleria d'it eur sekret am eus gallet paka dre e gousk digant Yann... Etrezomp eo, han ? Soazig ar vaz mañ (*hag e tiskouez gant doujañs ar vaz-yod*)... ar vaz-mañ... a... zo... eur... vaz-hud.

SOAZIG (*eur tamm abafet, o kila war ar bank*). — Petra ?

MARIANNA. — Eur vaz hud, eur vaz vuzudus, ma karez gwelloc'h, hag awalc'h e vefe skei ganti a nerz ar c'horf war va gwaz evit lakaat anezañ da ansav eo sorser ha da ober wardro ar vicher-se... Setu... met bremañ avat dre c'hras Doue arabat eo lavarout ez oun bet o kentelia ac'hanout — ... Ma

oufe Yann, siouaz, n'ouzon ket ar pez a c'hoarvezfe ganin.

SOAZIG. — O n'eo ket d'it kaout aon.

MARIANNA. — Soazig eur ger c'hoaz... Eun tamm gwerz butun a c'hellfes marteze goulenn evidoun digant an Aotrou ma teu davit Yann amañ.

SOAZIG. — Feiz ! Marianna !

MARIANNA. — Feiz netra justoc'h rak me a gav d'in e c'hello dont a-benn da barea an dimezell nemet e vo lopet warnañ gant ar vaz-hud mañ. Ret e vo lopat avat hep kaout damant na d'ezañ na d'ar vaz betek ma ansavo... pe ne reot netra gantañ.

SOAZIG. — Mat, Marianna, me lavaro d'an aotrou ha ne vefen ket souezet e teufe betek amañ da gaout Yann... Rak karout a ra kement e verc'h ma esaeo pep tra a c'hellfe he savetei...

Ma, mont a ran neuze Marianna. O c'hedal ac'hanoun emeur.

MARIANNA. — O, Soazig va fenn a oa gant an darvoud se hag em eus ankounac'haet kinnig eun dra bennak d'it. Eur bannac'h hini gwenn pe hini dous.

SOAZIG. — Bennoz Doue, eur wec'h all rak mall eo d'in mont.

MARIANNA. — Mat. Ar vaz a vez er c'horn amañ ! Met taol evez, Soazig, arabat eo e oufe Yann ez oun bet o kentelia ac'hanout.

SOAZIG. — Nann... nann... ne ouio ket.

(*Hag ez a kuit*).

MARIANNA (*hec'h unan en eur lakaat ar yod war an daol*). — Ha bremañ ma 'z a an traou evel ma soñjan Yann a zesko d'e dro petra eo fest ar vaz.

YANN (*o tistrei d'an ti*). — A ! dare lein bremañ ?

(Marianna a ra penn ha ne respont ket. Azeza a reont ouz taol ha e krogont da zebri).

YANN (en eur ober goap). — Marianna ne gavez ket blaz ar vaz gant ar yod.

MARIANNA. — Blaz ar vaz ! te da vihana n'ouzout ket c'hoaz peseurt blaz a zo gant ar vaz-yod.

YANN (eur pennad goude). — Er maner ez a fall an traou war a glevan. Ar verc'h a zo war he gwele klañv fall hag an tad a zo hanter gollet e benn gantañ o welout anezi er stad truezus m'emañ.

MARIANNA (hep ober van da selaou). — Petra ?

YANN. — Merc'h ar maner he deus lonket eun draen digwener da noz en eur zebri pesked.

MARIANNA (adarre en hevelep giz). — Petra lavarez ?

YANN. — Tribble ! bouzar out... n'eo ket... Emaout o klask ober da benn fall... Evel ma kari (Marianna a hej he diouskoaz hep respont ha e talc'hont da zebri hep ranna ger).

(Echu ganto ha Yann a sav)

YANN. — Ma lakain eur c'horniad butun araok mont adarre en-dro peogwir e welan out mouzet... (hag e tan e gorn)... (o vont er maez, erru war dreuzou an nor)... Sell ! 'ta ! piou a zo o tont en hent bihan... Aotrou ar maner, e verour ouz e heul ha daou vevel o tougen eur c'hravaz... hag eur vaouez er c'hravaz... ket, e zimezell an hini eo... (souezet)... petra an diaoul... Marianna m'eus aon e teuont amañ... ya amañ emaint erru end-eeun... (trefuet) Marianna, kempenn an ti, 'ta buan... Petra' c'hoarvez...

(Marianna a ro eun taol skubelenn d'al leur-di hag e renk pod ar yod e korn an oaled o lakaat aratoz war wel ar vaz yod).

(An Aotrou a deu tre en ti hag ar re all war e lerc'h).

YANN (o stoui e benn en eur vont war adreñv). — Demat aotrou ! demat aotrou ! demat aotrou !...

AN AOTROU (buan). — Demat Yann, demat... Gouzout a ran oc'h eur sorser dispar hag e c'hellit para va merc'h d'in...

YANN (chomet sabatuet evel m'en dije ket klevet mat)... Petra, aotrou, sorser... para ho merc'h.

AN AOTROU. — Ya sorser oc'h hag e c'houlennan ouzoc'h para va merc'h d'in.

YANN (a frot e dal evel m'en dije aon rak beza kollet e spered). — Sorser me... biskoaz va Doue... ne gomprenan ket...

AN AOTROU. — Alo hastit afo anzav.

YANN. — Anzav petra ? n'em eus graet kammed wardro ar sorserez. N'em eus galloud ebet da barea...

AN AOTROU. — N'oc'h ket sorser ? (hag e ro eun taol lagad da Varianna. Houmañ gant eun hijadenn d'he fenn a ziskouez ar vaz yod).

YANN. — Nann avat, aotrou, hag an hini en deus la...

AN AOTROU. — Mat ! digarezit, n'hon eus ket amzer da goll (d'an daou vevel) alo, paotred, renkit ar c'hravaz aze, goustad ; ... ha krogit en den mañ.

YANN. — Va doue ! Petra emaoe'h o vont d'ober d'in.

AN AOTROU. — Sorser oc'h pe n'oc'h ket.

YANN. — N'oun ket... n'oun ket ; lavar d'ezo Marianna...

(Marianna a ya da gichen toull an nor en eur laret : « ma Doue » evel m' he dije aon).

AN AOTROU (*hep respont da Yann hag hep teurel evez ouz e gomzou*)... (*d'e verour*). — A te, kemer ar vaz a zo aze e korn an oaled ha dao d'ezañ... dalc'hit mat paotred... (*Ar merour a sko war Yann ; hemañ a yud*).

AN AOTROU (*d'e verour*)... A-sav paotr... (*da Yann*) Sorser oc'h bremañ... Na nac'hit ken pe ho po adarre...

YANN. — Truez, en an' Doue va lezit... ne gomprenan ket ar pezh a c'hoarvez... Marianna.

AN AOTROU. — Ne gomprennez ket (*d'e verour*). Alo, paotr, dao adarre... Krenvoc'h avat en-dro-mañ betek ma anzavo.

YANN (*o yudal, oc'h en em zifreta, hanter-gollet gantañ e vragez*). Gortozit !... gortozit !... Me a gav d'in... em eus eul levr koz..., war ar sorserez aze en tu bennak.

AN AOTROU. — Bez' e oan sur ! (*d'e verour*) A-sav ma vo gwelet...

YANN (*o klask mont digant ar vevelien*). — Met n'eo ket awalc'h, Aotrou, kaout eul levr evit paraa ho merc'h.

AN AOTROU. — Eman o klask digareziou... alo... alo... buan ar wirionez penn da benn... (*d'e vevelien*) dalc'hit mat anezañ... (*d'e verour*) ha te sko muioc'h mui ken a strako... Sell !... Prest eo da...

YANN (*o yudal ha e c'hop*). — Ya, ya, Aotrou, me 'zo sorser kement ha ma karot gant ma ne vo ken skoet warnoun.

AN AOTROU. — Hast-afu paraa va merc'h neuze... (*d'e vevelien*) lezit anezañ paotred (*diskregi a reont diouz Yann met chom a reont a bep tu da veilhi warnañ. Yann a ya d'e armel heuliet gant an daou vevel*).

MARIANNA (*e-keit-se a dosta ouz an Aotrou ha damsoul*). — A ! n'em boa ket laret da Soazig ! (*An Aotrou en deus komprenet, lakaat a ra e zourn en e c'hodell ha e ro eun dournad arc'hant d'ez e-kuz*).

(*Yann a zistro gant eul levr koz ha dirak an dimezell glañv e lenn, al levr gantañ en e zourn kleiz 'tre ma talc'h e vragez gant e zourn all*).

YANN (*o lenn*). — Evit pareatus ar c'houzougou

Adveniat ar yec'hatus

Dom' nous vob' kous...

Evit kas kuit ar gouliou

Ha da heul an holl gleñvejou

Esko... toutoue

(*En eur drej war-du ar verc'h he deus savet he fenn, eun tamm souezet*).

Pa ri ti to pe lez disto

Pa ari had pe lez dihad

(*Teir gwech... kalz a ardou ha jestrou*).

Karr uz maen

(*Sevel a ra e zourn dehou hep teurel evez hag e kouez e vragez*).

Maen uz karr.

(*Ar verc'h o welout kement se a zirell da c'hoarzin hag an draen a strink diouz he genou*).

AR VERC'H. — Pare oun, va zad ; an draen !

(*Yann a chom sebezet hag a sav e vragez*) (*Marianna a zo ken souezet all*).

AN AOTROU (*o starda e verc'h etre e zivrec'h hag o pokat d'ez*). — O va merc'h kaez !...

(*da Yann*)... Bennoz Doue va den mat... Kalz, kalz a... (*poan en deus o komz gant al levez*) anaoudegez a zlean d'eoc'h... Bennoz Doue n'eo ket awalc'h marteze

met petra 'c'hellfen kinnig ouspenn, d'eoc'h c'houi eun den hag a zo ker bras e c'halloud ? ne welan ket.

MARIANNA (*buan ha buan hep koll he fenn*). — Eur gazeg koz a zo bet marvet d'imp, aotrou, er sizun dremenet ; m'hon defe arc'hant da brena unan all.

AN AOTROU (*eun tamm souezet met hep klask prederia hag ez a adarre d'e c'hodell*). — Setu amañ arc'hant, Marianna ; ha ma n'eo ket awalc'h deuit d'ar maner d'am gwelout (*da Yann hag a chom sabatuet, hep ranna ger*). Eun tamm brao a drabas hoc'h eus bet ganimp ; digarezit ac'hanoun evit ar boan hoc'h eus bet. Met gouzout mat a rit n'eo ket warnoc'h e skoed, met war ar sorser kuz eo... (*en eur serri start dourn Yann*). Alo kenavo hag atao em bo sonj eus ar pezh hoc'h eus graet... Pardonit eur wech c'hoaz... Petra ne rafe ket eun tad evit e verc'h ar muia karet ; kompren a rit ac'hanoun !

(*Mont a ra an aotrou kuit gant e verc'h hag e dud*).

YANN (*goude beza chomet eur pennad amzer o soñjal*). — ... Ne gomprenan dall avat siouaz d'in... Petra ar foueltr a zo c'hoarvezet... n'oun ket troet war va spered !... Pareet eo an dimezell... N'eo ket warnoun e skoe en deus laret, met war eur sorser kuz, daonet ! Koulskoude e santan c'hoaz ar c'hloaz diwar an taoliou... gant-se n'em eus ket hunvreet kennebeut... hag an arc'hant ac'h eus bet... Marianna... te 'gompren eun dra bennak... (*hag e laka e zourn war e dal evel ma vije o klask en em zizober diouz e soñjou*)... Evit eur wech da vihana Marianna ac'h eus gouezet respont d'an Aotrou... (*o klask farsal daoust m'eo diaes e benn*). D'am doute ! eur vicher da c'hounit arc'hant a zo lakaet ac'hanoun da gemer avat ha panevit an taoliou baz e vije bet eur vicher dreist.

MARIANNA (*en disfi*). — Ma karfes beza anzavet

kentoc'h ivez e oas sorser n'ez pije ket bet a daoliou baz.

YANN. — M'em bije gouezet sur (*hag e zourn adarre war e dal o soñjal*)... ha ma oufen c'hoaz penaos oun deuet a-benn !...

(*Ar ouel a gouez...*).

EIL TAOLENN

PLASENN AR VOURC'H

An eil arvest a c'hell tremen dirak ar ouel

— (*Eus eur tu en em gav daou waz. Jakou, unan anezo, a zo bouzar. Egile Jan-Pi, harpet war eur vaz a zo gant ar boan en e c'har*).

JAN-PI. — N'ac'h eus ket klevet ar c'helou.

JAKOU (*oc'h astenn e skouarn*). — Petra lavarez ?

JAN-PI. — N'ouzout ket en deus Yann ar Gosker pareet dimezell ar maner.

JAKOU. — Petra ?

JAN-PI (*kreñvoc'h*). — Dimezell gaer an Aotrou a zo bet gwellaet gant Yann.

JAKOU (*a stag da c'hoarzin*). — Alato.

JAN-PI. — Perak e c'hoarzez ?

JAKOU. — Biskoaz kement-all — reor an Aotrou a zo bet gwelet gant Yann.

JAN-PI (*en eur sevel e ziouskoaz*). — N'eo ket se... (*hag e c'hop*) Yann ar Gosker en deus pareet merc'h an Aotrou.

JAKOU. — A. ya ya n'ac'h eus ket ezomm da grial ken kreñv se. Komprenet em eus... Sell Fanch Lukas ha Saik Totoro.

(*Fanch Lukas ha Saik Totoro o tont diouz an tu*

all a gomz kenetrezo sioul ha dre jestroù kentoc'h...
Ne glever nemet a-wechou Saik hag a zo bisted o
lavarout eur wech an amzer tot... tot... tot... etre ma
laka e zourn dirak e c'henou evit rei da intent da
Fanch istor an draen).

(Jakou ha Jan-Pi en em gav gant Fanch Lukas ha
Saik Totoro).

SAIK TOTORO (d'ar re all e-pad emeur o serri an
daouarn). — Tot... tot... tot... mont a ra ra mat !

JAN-PI. — Ha c'houi paotred.

SAIK TOTORO. — Tot... tot... tot... n'oc'h... n'oc'h...
eus... ket... ket... klevet ? Yann ar... ar gos... gos
ker... en deus... pa... pa... pa reet dim... me... me...
me... zell ar man man man-er.

JAN-PI. — Setu ar pezh edon o lavarout da Jakou
Sakre Yann ! heñ sorser, ha ne lavare ger da zen.

FANCH LUKAS (eun tamm c'houez ennañ hag a
gomz en doare eun den anaoudek dirak randerien
diboell ; eur vouez flour hag asur d'ezañ). — Ya met
ne c'hell netra hep ar vaz-yod.

SAIK TOTORO. — Tot... to... tot... pe... to...to... to
re baz-yod ? ne welan ke... ke... ket.

FANCH LUKAS. — Me wel n'ouzoc'h netra, paotred ;
klevit neuze, eur vaz-yod a zo er Gosker enni eur
galloud burzudus, gouest da barea ar re glañv ha
me oar... gant ma ouzer ober ganti. Ha Yann hepken
a oar ober ganti pa gar — met ret e vez komz outañ
grôñs ; setu aze.

JAN-PI. — E oan o soñjal mont d'e welout n'hel-
lan ket poueza war va gar kement a boan am eus
enni. P'en deus pareet dimezell ar maner, e teufe
sur awalc'h a benn da gas kuit va foan.

FANCH LUKAS. — Em soñj e oa mont ivez d'e gaout
n'oun ket evit padout gant ar c'hloaz a red dre livenn

va c'hein. Kaouadou remm a lavar ar vedisined ;
eun ano o deus kavet d'am c'hleñved met evit er
mod all, n'o deus graet vat ebet d'in daoust d'an
arc'hant a zo aet ganto... Yann gant e vaz-yod mar-
teze...

JAN-PI. — Neuze me 'yelo ganit Fanch.

SAIK TOTORO. — Tot... tot... tot... d'eomp... ta ta
dioustu. Ma c'hellfe di... di... li... li... liamma va
ze... ze... od ivez.

(Lukas, Jan-Pi, Saik o vont kuit).

JAKOU (ha n'en deus ket komprenet kalz a dra er
gaoz a chom warlerc'h). Da belec'h ez it paotred.

JAN-PI (en e skouarn ha kreñv). — Da di Yann
ar Gosker.

JAKOU. — Da di Yann ? d'ober petra ?

JAN-PI (Kreñv en e skouarn). — Lavaret em eus
d'it c'hoaz. Yann ar Gosker... a... zo... sorser.

JAKOU. — Sorser Yann ?

JAN-PI (atao en hevelep stumm). — Ya. Ha ec'h...
c'hell... parea... ac'hanomp...

JAKOU (soutez). — Parea ac'hanoc'h !! Neuze me
'ya ivez ganeoc'h... Eun tamm oun chomet pounner-
gleo abaoe ar brezel... Gouzout a rit awalc'h peogwir
a-ratoz se eo bet roet d'in eur bansion gant ar
gouarnamant.

(Hag ez eont o fevar diwar al leur c'hoari).

(A vec'h m'o deus tec'het e teu « paotr e wiz
koz » trefu warnañ hag o komz outañ e-unan, teñ-
val e benn).

PAOTR E WIK KOZ (eur vaoutenn gantañ war e gein).
— Aon am eus ne ve netra d'ober d'ez i ken... Re
glañv eo... Re glañv... Koulskoude marteze Yann ar
Gosker war em eus klevet... gant e c'halloud burzu-

dus e c'hellfe para anezi... Ne vefe ket gwasoc'h d'ezañ peogwir en deus koulz-lavaret, digaset merc'h ar maner eus a varo da veo... Ret eo d'in mont d'e gaout. Nag a drubuilh war an tamm douar mañ ! hag atao war ar paoura e kouez an taoliou gwaso...

(Hag e ya kuit buan)

TREDE TAOLENN

E TI YANN

Memeuz deiz atao met erru an abardaez-noz.

Yann, bet oc'h ober eun dro, emañ er ger gant e wreg Marianna).

YANN (teñval e benn). — Bet oun oc'h ober eun tamm tro ; ne vefen ket souezet e ve aet ar gaoz dija em eus pareet dimezell ar maner dre sorserez ; an dud a sell ouzin evel m'o dije aon 'razoun... koulskoude Marianna, n'oun ket sorser.

MARIANNA. — An!

YANN. — Nann nann... bremañ oun sur ; o paouez ober meur a daol esae oun bet, evidoun va-unan, kement ha gwelout... met n'em eus galloud ebet... ha neuze abaoe emoun o soñjal, n'eo ket me an hini en deus gwellaet merc'h ar maner.

MARIANNA. — Met piou 'vefe neuze ?

YANN. — N'ouzon ket — digouezet eo evel se met n'eo ket me. Kred ac'hanoun n'oun ket sorser.

MARIANNA. — Ba, gwaz a se ; met ne dalv ket d'it beza chalet gant kement-se — ar pezh a zo sur eo da vihana hon eus gounezet eun tamm arc'hant buan ha buan...

YANN. — Evelkent, Marianna, diwar betra e vije diwanet ar brud-se er maner... O klask soursennou oun bet gwelet gant va gwialenn... met... met...

MARIANNA. — Se a c'hellfe beza met... ba... ba... lez an traou-se a gostez... Sell, talvoudusoc'h e vefe d'it soñjal peur e c'hellimp mont da brena eul loen bennak d'ar foar bremañ p'hon eus gwenneien.

YANN (o respont outañ e unan). — ... Marteze... diwar ar soursennou... (oc'h hija e benn) : diaes e ya va fenn.

MARIANNA. — Ha perak 'ta ?

YANN. — Ne gomprenet ket, spered berr ! P'eo diazezet mat ar brud oun sorser, gouest da barea ar c'hleñvedou ? Ha ma teu d'am c'haout holl dud klañv ar barrez, ar vro ? Ne gredint biken pa lavarint d'ezo ar wirionez, droug o devo ouzin ha kerz da c'hout petra a c'hoarvezo neuze (frota a ra e gein)... Ya...

(Padal e tigouez en ti Lukaz, Jakou, Jan-Pi, Saik Totoro).

(Yann a sell outo hep komz).

LUKAS (o tiskouez e gein hag eun tamm grons da Yann). — Yann te hag a zo sorser, ro d'in ar pare... Sell va c'hein gwiridik holl.

SAIK TOTORO (o tenna e deod). — ... Tot... tot... tot...

JAN-PI. — En an' Doue taol eur sell war va gar. Gouzout a rez pegement a boan am eus enni.

JAKOU. — Pounner-gleo oun, kodda Yann hag e karfen...

LUKAS (ne lez ket anezañ da echui). — Krog ganin me da genta...

AR RE ALL (en dro da Yann). — Nann... nann... nann... ganin ganin (klevout a reer ar ger se etouez an trouz).

YANN (nec'het hag o teurel eur sell truezus war e wreg). — ... Laret em boa d'it.

PAOTR E WIZ KOZ (*deuet, a benn herr en ti, a grog e Yann dre riblenn e jiletenn en eur bedi anezañ gant eur vouez truezus*). — Deuit 'ta buan, den mat, deuit buan. Emañ o vont da vervel ; ar re mañ a c'hell gor-toz eur pennad marteze — n'int ket ken taget... met deuit... deuit dioustu me ho ped !

(*Ar re all a gil, d'ezo eun tamm truez ouz ar paotr*).

YANN (*strafuilhet muioc'h c'hoaz, ne oar ket koulz petra el lavar*). — Petra ? ho merc'h c'houi a zo klañv fall ivez.

PAOTR E WIZ KOZ. — O n'eo ket... ar wiz koz an hini eo... ar wiz koz du-mañ a zo fall... fall da vervel Ha ma varv na pebez koll d'in... eur wiz koz prest he re vihan da veza (*Ar re glañv a grog da c'hrosmolat a nevez ha a ya en-dro da Yann en eur hopal « me... me »*).

YANN (*en eur skrabat e benn*). — Amzer... amzer (*hag e sell ouz e wreg hag e pleg e benn*). Feiz... e gwirionez me kodda...

MARIANNA (*dre herr o trec'hi war e gomz*). — Feiz kodda an Aotrou en doa paeet en araok (*ober a ra sin d'e waz da dostaat outi ha e lavar d'ezañ dam-sioul*). Genaouek gra ar gest atao... goude e vo gwelet.

YANN (*eun tamm kennerzet*). — Mat va zudou : ... ugent real eo araok kregi.

(*Kemer a ra e dog hag e ra ar gest*).

(*Fanch, Jan-Pi, Saik Totoro a ro ugent real*).

FANCH (*en eur rei e arc'hant*). — Hastit hastit.

PAOTR E WIZ KOZ. — Ya buan, buan.

JAKOU (*pa en em gav an tog dirazan*). — Evit piou emaoout o kestral.

JAN-PI (*en e skouarn, kreñv*). — Ugent real... a c'houlenn... evit... parea... ac'hanout.

JAKOU (*oc'h hija e benn*). — Ugent real, kleo ! (*hag e chom en arvar eur pennad bihan*). Pa soñjan mat... n'ouzon ket hag e vefe eun afer vat evidoun... ma teu d'in ar pare ar gouarnamant a zo barrek da denna va fansion diganin... n'eo ket awalc'h... Gwelloc'h ez eo d'in en araok mont da gemer ali eun den a lezenn... ya... mont a ran... (*hag ez a kuit*).

(*Yann a erru gant e dog dirak paotr e wiz koz*).

PAOTR E WIZ KOZ. — N'eus ket a rabat evit ar moc'h.

YANN. — Mardouen... keroc'h eo... 10 lur...

MARIANNA (*eus he c'horn*). — Diaesoc'h eo moarvat evitañ klask parea al loened.

PAOTR E WIZ KOZ (*o furchal e c'hodellou ne gav netra*). — Kement a bres e oa warnoun m'em eus ankounac'haet va yalc'h er gêr... Ne vern... me a baeo ac'hanoc'h ma wellait va gwiz... n'hoc'h eus ket da gaout aon... met en an' doue na zaleit ket... pe 'vo re ziwezat... deuit dioustu.

AN TRI ALL (*a-gevret*). — ... Ket... ket... ket...

SAIK TOTORO. — Tot... tot... tot an du...ud ara... ra-ok ar moc'h... tot ni... da... gen... genta.

MARIANNA (*krenn ha berr*). — Ya ya, Yann amañ a stago da genta gant ar re o deus paeet.

YANN (*o skrabat e benn*). — N'eo ket awalc'h ober ar gest... (*d'an dud, tagnous eun tamm*)... n'oun ket evit asuri d'eoc'h e teuin...

FANCH LUKAS (*drouk ennan*). — ... Hop la... p' hon eus paeet... bremañ... e pelec'h emañ ar vaz-yod ?

SAIK TOTORO, JAN-PI. — Ya ar vaz yod, ar vaz yod.

YANN (*aon d'ezañ, a glask redek kuit met ar re all a harz outañ*). — ... Hag adarre ar vaz-yod.

JAN-PI. — Paeet hon eus evel an Aotrou. Kemer da vaz yod burzudus.

YANN (*Etouez ar re glañv aon d'ezañ atao met eun tamm souezet*). — ... Burzudus !...

FANCH LUKAS. — Ya me 'oar an hini a ro ar pare.

YANN (*kavet e du gantañ a benn ar fin, ha deuet eur mousc'hoarz war e vuzellou*) (*d'ezañ e-unan*). — Ya ar vaz yod a saveteo ar sorser. (*Kemmet en deus holl e stumm hag deuet a greiz holl da veza reut an tamm anezañ*) (*d'ar glanvidi*) Ya... burzudus... mat, tudou ho polontez a vezo graet.

(*D'ezañ e unan adarre*) Met ar vaz yod a vo ganin en taol-mañ.

(*Da Varianna goude beza kemeret doare eur sorser*) Marianna digas d'in ar vaz-yod... va lunedou... ha va levr sorser.

(*Ha e komz ouz Fanch Lukas*) Ma grogin ganit-te da genta. Pelec'h ac'h eus poan ?

FANCH LUKAS (*deuet d'e dro da veza doujus an tamm anezañ*). — Aotrou sorser dre va c'horf a bez, em penn, em c'hein dreist-holl met ivez em divrec'h em divesker evel pa vefe spilhou o vrouda ac'ha-noun... hag en noz...

YANN (*sur outañ e unan*). — Awalc'h... gwelout a ran petra eo.

(*Hag e sell e daoulagad ar c'hlanbour en eur ober ardou gant e zaouarn, e lunedou a laka goude hag e lenn e levr goustad. Kloza a ra e levr ; sevel a ra ar vaz yod war du Fanch ha goude eur pennad*).

YANN. — O paour kaez Fanch ! paour kaez ! an diaoul en deus perc'hennet da gorf. An diaoul eo a zo ennout evel m'emañ an tan en oaled, evel m'emañ an dour er puñs, evel m'emañ zoken an holen er mor.

Pa santez evel spilhou o vrouda da zivesker an diaoul eo gant e ivinou bras o vrocha da wazied.

Pa santez ar boan ez penn, an diaoul eo o klask lenn da soñjou.

Pa zihunez en noz, an diaoul eo atao oc'h hilliga ac'hanout eus an eil penn d'egile. Ret eo kas anezañ kuit eus da gorf :

Eur gwall afer eo. Met gant ar vaz-mañ oun barrek da zont a-benn anezañ.

En em astenn aze war al leurenn...

Eun tamm poan a rin d'it evel just gant ar vaz-mañ.

(*Fanch Lukas en em astenn war al leurdi*). Bre-mañ ez eo ret d'it soñjal n'eo ket warnout eo e skoan met war an diaoul a zo ez korf. P'en em gavi gwelloc'h lavar d'in chom a-sav.

Alo taol evez mat ha pleg da benn.

(*Yann a sko en eul lavarout*).

An diaoul er maez (*Fanch a yud*)... An diaoul er maez (*krenvoc'h-krenva e sko ha Fanch a yud gwasoc'h-gwasa*)... an diaoul...

FANCH. — Ouac'h ! awalc'h ! awalc'h ! gwelloc'h oun kalz... Ouac'h... pare oun... a sav ! a sav ! (*Ar re all spontet a zo tec'het kuit nemet paotr e wiz koz*).

FANCH (*savet diwar al leurenn hag o skrabat e reor*). — Gwellaet oun kalz... kalz... bennoz doue d'it... bennoz doue (*hag e red kuit*).

YANN (*o sellout endro d'ezan*). — War heñvel ar re all a zo gwellaet d'ezo ivez.

(*Da baotr e wiz koz*) A ! te a zo aze c'hoaz, neuze emañ da dro.

PAOTR E VIZ KOZ. — Poent eo araok ma vo maro.

YANN (*gant e levr hag o trei ar follennou*). — Ma klaskin pajenn ar moc'h... (*d'e wreg*) Marianna gwel hag ar goñtall eeun a zo aze en armel hag digas anezi d'in gant ar maen lemma.

MARIANNA. — Sell... setu aze anezo.

YANN (*goude beza lemmet ar gontell*). — Deomp bremañ, buana ma c'hellomp.

PAOTR E WIZ KOZ. — D'ober petra e tigasit ganeoc'h ar gontell-se.

YANN. — Va levr sorser a lavar : kleñvejou ar moc'h a vez pareet gant ar gontell ha gant ar gontell nemet ken.

PAOTR E WIZ KOZ. — O, neuze n'em eus ezomm ebet ac'hanoc'h. Koulz eo d'in mont da gaout ar c'higer ha nebeutoc'h e kousto d'in.

(*Hag ez a kuit*)

(*Marianna ha Fanch a chom o daou o unan*).

MARIANNA (*souezet o welout he gwaz penaos en deus gallet en em zibabat*). — Ma ! den out ! Komz a rez evel eul levr ken e kave d'in e oas eur sorser gwirion.

YANN (*en eur c'hoarzin*). — A ! perak ne vijen ket ! Pell awalc'h zo emañ o rebech d'in n'oun mat nemet da gonta kaozou ; ... ha peogwir te, Marianna, a zo ivez eur gwall hini wardro an arc'hant sur awalc'h hon defe tro da ober hor fortun aesoc'h ha buanoc'h eget o labourat douar. — Da c'hortoz Marianna ha ma kanfemp... — Sell war ton « Evit beva gant levenez » emañ o paouez lakaat komzou nevez. Krog ez yalc'h.

(*Yann gant e levr-sorser ha Marianna gant he yalc'had, krog ouz krog, a gan o daou*).

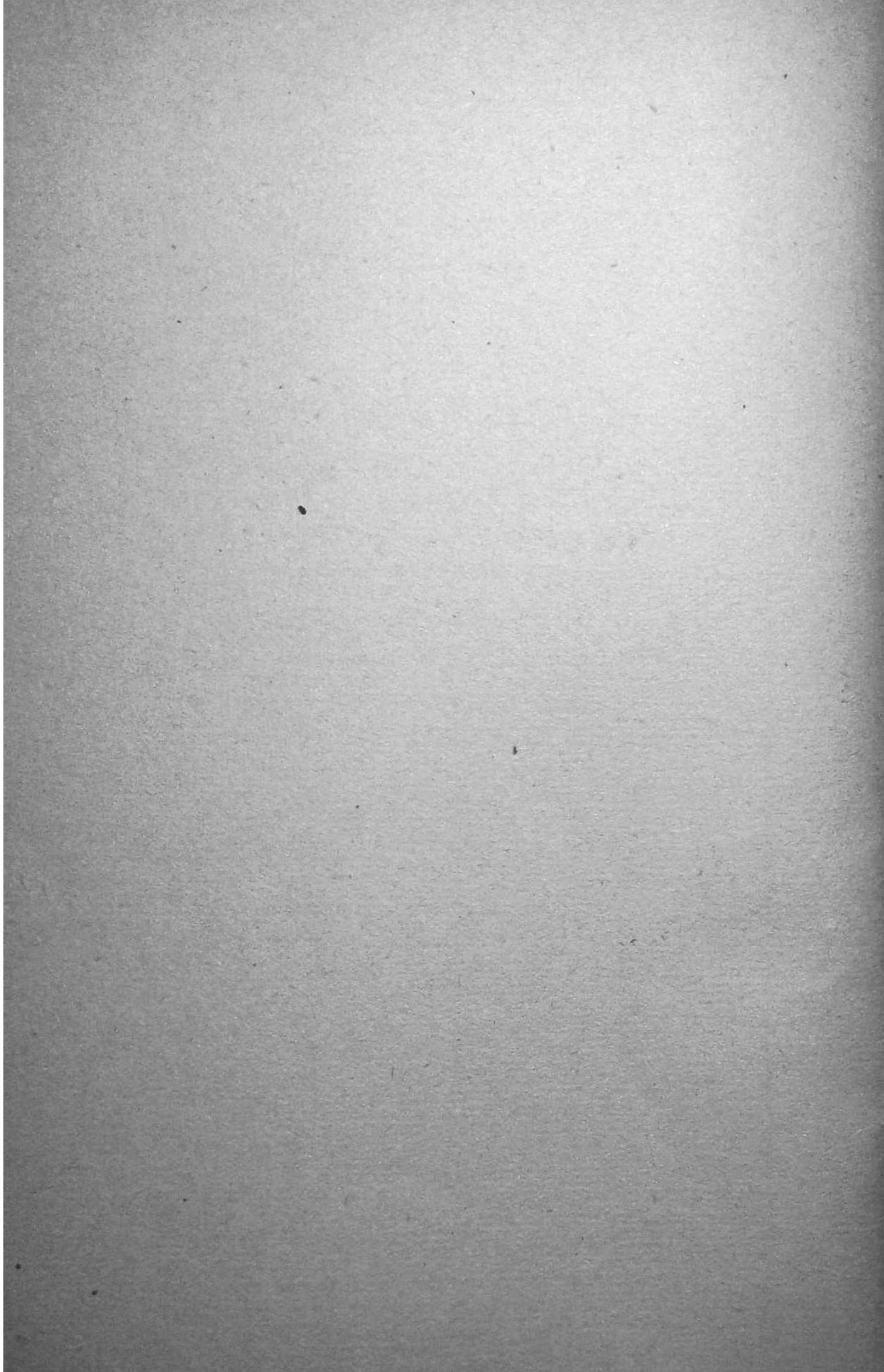
Evit beza sorser brudet
O n'eo ket da veza desket
Hag eur vaz yod a vez kavet
Eul levr hag eur gontell lemmet
Lakait ar vaz-yod da vale

Betek ma royo ar pare
D'an holl glañvourien eus ar vro
Hag ez int kuit diwar ho tro.

Echu

JOBALÉON ha LAOUDREGER.

(*Danvez ar pezh a zo bet tennet diwar « Le vilain mire » eur fablenn eus ar greñn amzer*).

Moulet gant

" S A V "

Kelc'hgelaouenn drimiziek

koumanant bloaz : 10 lur

DANIEL, 9 ter, rue du Rouvray, Neuilly (Seine)

C C. 1902-50 Paris

Priz : 10 real